

SERFŐZŐ SIMON

Költő a kövek között

Kalász László emlékezete

Amerre ment, mindenhová jó kedély kísérte. Felvidított mindenkit, akivel összetalálkozott. Maga volt a fölszabadultság, a tiszta öröm, ami sugárzott belőle. Nem ismertem senkit, aki ne szerette volna szülőfalujában, Perkupán, sem néhány kilométerrel odébb, Szalonnán, ahol tanított, sőt azon túl – Miskolcon, a megyében –, amerre megfordult élete során író-olvasó találkozókon, ügyes-bajos dolgai intézése során, bárhol az országban.

A közelben elfüstölgő vonat megvárta, ha észrevette a mozdonyvezető, hogy a tanító bácsi még az úton döcög – le ne maradjon, ki tudja, hová siet. Ha a csapos meglátta a sarki kocsmából – ami az utca túloldalán lógatta az ajtaját, szemben a házzal, ahol a családjával lakott –, már mérte is a „seritalt”, végzván a munkával az iskolában, könyvtárban, ahol dolgozott, hátha betéved mindenki Laci bácsija. S elmondja az asznapi viccet, mondjuk azt, hogy: miért rázta meg Isten a vargát? Amire az ott italozók már adták is a választ: mert nem volt leföldelve – s hahótáztak hozzá. Ismerték a választ, Kalász nem egyszer feltette nekik a kérdést, csak azért, hogy jókedvre derítse az ott lévőket. Ne kornyadozzanak magukban, ha volt rá okuk, ha nem. S miért ne lett volna, nem olyan idők jártak arra akkor sem, hogy sok örömiük telt volna benne.

S még valamiről nevezetes volt az említett Kalász-ház. Nem csak a mindenki által tisztelt, szeretett költőről, hanem arról a terebélyes fűzfáról is, amelyik az udvaron magasodott. Tréfálkozva egyszer-egyszer róla próbálta magát elnevezi fűzfa-poétának, de ez nemigen „sült” el neki. Annál mindenki többre tartotta, már akkor is, amikor még nemhogy díjai nem voltak, talán kötete sem. (A Hetek költői közül neki jelent meg utoljára az első könyve.)

S nemcsak mások, ő is többre tartotta magát. Bizonyítják versei. Még akkor is, ha azokat nem emlegetik-szavalják országszerte. Mert nem ismerik őt, elterelődik róla a figyelem, talán mert arról az országrészről is, ahol leélte az életét. S azok között a kétkeziek között, akikkel ő egy nyelvet beszélt, értette a tréfájukat, akárcsak ők az övét. Az édesapja útkaparó volt, a kavics motívuma a verseiben innen való, az utak mellékéről. S ha máshol nem is, az itteni tájak, iskolák egyike-másika őrzi az emlékét s a nevét, most már időtlen időkig.

KALÁSZ LÁSZLÓ

Hiába szólsz

*a szó már mit sem ér
ha szót emelsz
a szó vissza lehullik
súlya szerint és darabokra tör*

*darabja is tovább némán sikongva
perdül s szilánkja szádon megsebez
születéskor mikor szád kimondja
reccsen a B az É roppan a K hull
az E jégcsap a robbant ereszen
rezzen a J az A s a J ijából
ezer nyíl süvölt ezer félelem*

*e szirt-időben visszhangja is aláhull
vijjan suhog remeg s célban nem áll meg
csak mind lepattog e vad kés-világról
a káromlás a nyögés és az ámen*

(1984)

Serfőző Simon írásával és a közreadott verssel a húsz esztendeje, 1999-ben elhunyt borsodi költőre emlékezünk.